

YENİ MEZUN HEMŞİRELERİN KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HAKKINDAKİ HUKUKİ BİLGİ DÜZEYLERİ

Ar. Gör. Ecem KIRKİT¹; Prof. Dr. Elçin YOLDAŞCAN², Prof. Dr. Necdet AYTAÇ³, Ar. Gör. Dr. Tülin GÖNÜLTAŞ⁴, Dr. Mehmet KIRKİT⁵

ÖZET

Giriş ve Amaç: Gelişen ve değişen teknoloji ile birlikte, bireylerin kişisel verileri kolaylıkla elde edilebilmekte ve işlenebilmektedir. Bunu önlemek ve kişilerin kişisel verilerinin korunması amacıyla 24.03.2016'da 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu yürürlüğe girmiştir. Kişilerin kimlik bilgileri gibi kişisel verileri bankalarda, online alışveriş sitelerinde dahi kayıt altına alınırken; konu sağlık sektörü olduğunda yalnızca kimlik bilgileri değil, kişinin sağlığı ile ilgili bir takım bilgiler de kayıt altında bulunmaktadır. Hastanın kişisel verilerinin korunabilmesi için sağlık çalışanlarının kişisel verilerin neler olduğu, hangi hallerde kişinin rızası olmaksızın kaydedilebildiği, hangi hallerde işlenebildiği gibi hususlarda bilgi sahibi olması ve mesai saatlerinde binlerce kişisel veriye temas eden bu kişilerin Kanun'un öngördüğü hususları günlük iş algoritmalarına yansıtılabilmeleri gerekmektedir. Çalışmamızda, sağlık çalışanı olarak göreve başlayacak olan Ç.Ü.Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü son sınıf öğrencilerine bitirme sınavına katıldıkları gün, kişisel verilerin korunması ile bilgi düzeylerini amacıyla yapıldı. ilişkin 5 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır.

Materyal ve Metod: Bu kesitsel tanımlayıcı çalışma 2017 yılı haziran ayında Ç.Ü.Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü son sınıf 114 öğrencisine uygulandı. Kişisel bilgileri ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin 5 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Veriler SPSS 20 programında değerlendirildi, p<0.05 anlamlı kabul edildi.

Bulgular: Yaş ortalamaları 22.9±2.1 olarak hesaplanan katılımcıların 40'ı (% 35.1) erkek, 74'ü (%64.9) kadındı. 107'si(%93.9) bekar olan katılımcılardan ekonomik durumlarını 79'u(%79.0) orta, 21'i(% 18.4) iyi, 8'i (%7.0)kötü, 6'si (%5.3) çok kötü olarak belirtmişlerdi. Sağlıkla ilgili kişisel verilerin korunması konusunda bilgi düzeyleri ölçüldüğünde verdikleri yanıtlar;

Sağlıkla ilgili kişiye özel verilerin kişinin rızası alınmaksızın kaydedilmeme durumu ile ilgili soruya 49 (%45.0)kişi doğru yanıt verirken; açık rızası alınmadan kişisel verileri kaydetmemesi gereken kişiler sorusuna 57(%52.0) kişi doğru yanıt vermiştir. Sağlık verilerinin kişinin rızası olmadan işlenebildiği durumlar sorusuna ise doğru yanıt veren 94 (%93.7) kişi vardır. Verilerin kaydedilmesinde uyulması gereken temel ilkeleri sıralayan 5 şıklı soruya yanıt veren 110 kişiden 27'si (% 24,5) seçeneklerin tümünü, 48 'i (%52,7) seçeneklerin en az 3 ünü doğru yanıtlamışlardı.

Hastanın kimliği açıkça yazılmadan verileri işlenebilir mi sorusunu yanıtlayan 72 kişiden 16'sı (% 22.2) doğru yanıt vermiştir.

¹ Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk ABD

² Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı ABD

³ Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı ABD

⁴ Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı ABD

⁵ Adana 112 KKM

Sağlıkla ilgili kişiye özel verilerin kişinin açık rızası alınmaksızın hangi nedenlerle, kimler tarafından kaydedileceğini ve hangi durumdaki hastanın sağlık verilerinin rızası aranmaksızın işlenebileceğini bilme durumunun cinsiyete göre karşılaştırmasında istatistiksel ağıdan anlamlı fark saptanmadı.

Sonuç ve Öneriler: Verilen yanıtlar incelendiğinde görölmektedir ki, sağlık çalışanı olarak görev yapacak olan son sınıf öğrencilerinin kişisel verilerin korunması ile ilgili genel olarak bir fikri bulunmakla birlikte, iş algoritmalarına yansıtacak düzeyde bilgi sahibi olabilmeleri için bu konuda ayrıca bir eğitim almaları gerekmektedir. Kişinin rızası olmadan kişisel verilerin işlenebileceği hallerde yükselen doğru yanıt oranının, mevcut iş algoritmalarında bu hususun içselleştirilmiş olduğuna işaret ettiği kanısındayız.

Anahtar Kelimeler: Sağlık alışanı, Hemşire, kişisel veri, kişisel verilerin korunması, hukuki bilgi düzeyi